

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023

Αθήνα, 07-04-2015
Αρ. Πρωτ.: 62

08 ΑΠΡ. 2015

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
2. Βουλευτή: κ. Σπ.-Αδ. Γεωργιάδη (δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 923/18-03-2015

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 923/18-03-2015 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Σπ.-Αδ. Γεωργιάδης, με θέμα: «Κατάργηση των φυλακών τύπου Γ' και εφαρμογή ευνοϊκών μέτρων απόλυσης κρατουμένων και ειδικά μέτρα για ασθενείς υπερήλικες και άτομα με αναπηρίες» θέτουμε υπόψη σας, τα ακόλουθα:

Εν πρώτοις, σημειώνουμε ότι έχει ήδη κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή των Ελλήνων και βρίσκεται στο στάδιο επεξεργασίας του από την αρμόδια επιτροπή αυτής, το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων «Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις». Συνεπώς θα έχετε τη δυνατότητα, με την ιδιότητα του Βουλευτή να συμβάλετε κατά τη διαδικασία συζήτησης του ως άνω νομοσχεδίου ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Περαιτέρω και σχετικά με το πρώτο εκ των ερωτημάτων που τίθενται, σας γνωρίζουμε ότι η πολιτική του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων στο πεδίο των φυλακών καθορίζεται από τις ήδη εξαγγελμένες αρχές των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της ασφάλειας στην ποινική καταστολή. Σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης και υπό το βάρος των ευθυνών από την υπερφόρτωση των φυλακών και των συνεχών και δαπανηρών καταδικών από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ο νομοθέτης καλείται να βρει, εδώ και τώρα, λύσεις, έστω και προσωρινές. Η αποφόρτιση του σωφρονιστικού συστήματος μέσω λελογισμένων, διαβαθμισμένων και με κριτήρια, αποφυλακίσεων, ανταποκρίνεται ακριβώς σ' αυτή την ανάγκη. Οι Κώδικες που θα ακολουθήσουν θα θέσουν σε πλήρως ορθολογική βάση τα πράγματα. Επίσης, οι ασθενείς και τα άτομα με βαριές αναπηρίες βιώνουν τη φυλακή ως διπλό δεινό. Συνεπώς, η διευκόλυνση, και πάλι με όρους, της απόλυσής τους ανταποκρίνεται σ' ένα δίκαιο ισοζύγιο της ποινής που προβλέπεται και της ποινής που πραγματικά εκτίεται. Η κατάργηση των φυλακών τύπου Γ', επαναφέρει την αντιστοιχία της ποινής που επιβλήθηκε μ' αυτήν που εκτίεται. Εν κατακλείδι, η αναφορά σε "διακριτική μεταχείριση και νομιμοποίηση των αιτημάτων των κρατουμένων για συμμετοχή σε τρομοκρατικές οργανώσεις" είναι άτοπη και αστήρικτη.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο ερώτημα σχετικά με την κατάργηση των Καταστημάτων Κράτησης Γ' τύπου, παραθέτουμε σχετικό απόσπασμα της αιτιολογικής έκθεσης του ως άνω νομοσχεδίου:

« Α.Γενικά:Από όλες τις ρυθμίσεις προτάσσονται εκείνες που επιδρούν στις συνθήκες γύρω από το σωφρονιστικό σύστημα, ένα πεδίο όπου τα τελευταία χρόνια ενδημούν προβληματικές καταστάσεις. Ιδίως, η δημιουργία των Καταστημάτων Κράτησης τύπου Γ', που επικρίθηκε πολύ από το σημαντικότερο μέρος της ποινικής και εγκληματολογικής/σωφρονιστικής επιστημονικής κοινότητας (βλ. την από 10-10-2014 επιστολή 41 Μελών ΔΕΠ Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών σε

Ελληνικά ΑΕΙ και σε πανεπιστήμια της αλλοδαπής προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων, την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Σωφρονιστικού Συστήματος και λοιπών Δομών Εγκλεισμού Κρατουμένων και τη Διάρκη Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης), καθώς και από κοινωνικές κινήσεις, όξυνε τις αντιδράσεις απέναντι σε συνολικότερα χαρακτηριστικά του σωφρονιστικού συστήματος. Εξάλλου, η συγκέντρωση σε ένα και μόνο χώρο κρατουμένων που κρίνονται επικίνδυνοι, η προτίμηση μιας φυλακής που μάλλον δεν βρίσκεται στον ασφαλέστερο τόπο και η δυσκαμψία στις μεταγωγές, αναιρούν αντί να προσθέτουν ασφάλεια. Ο προορισμός τους να λειτουργήσουν συμβολικά ως ένας δύσκαμπος θεσμός “πειθαρχείου”, συνδεδεμένος με κρίσιμες υποχωρήσεις από θεμελιώδεις κατακτήσεις και δικαιώματα στο χώρο της φυλακής, η στήριξή τους σε αυθαίρετες κρίσεις περί της “επικινδυνότητας” του κρατούμενου και στην άδικη διπλή αξιολόγηση του είδους του εγκλήματος, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές με βάση όσα αναλύθηκαν.

.....ΑΡΘΡΟ 1: Με τις διατάξεις του άρθρου 1 καταργούνται τα “καταστήματα κράτησης Γ’ τύπου”, καθώς θεωρείται απολύτως επαρκές το προϋφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τη μεταχείριση του συνόλου των κρατουμένων, ενώ η δημιουργία αυτού του τύπου φυλακών, όπως προαναφέρθηκε, δημιούργησε αντί να λύσει προβλήματα.

Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του ν. 4274/2014 “Ρυθμίσεις Ποινικού και Σωφρονιστικού Δικαίου και άλλες διατάξεις” επήλθαν ουσιαστικές αλλαγές στον ισχύοντα Σωφρονιστικό Κώδικα (ν.2776/1999) σχετικά με τις προϋποθέσεις εισαγωγής, παραμονής, αλλά και τους όρους διαβίωσης στα “καταστήματα κράτησης Γ’ τύπου”. Για τις διατάξεις αυτές ασκήθηκε έντονη κριτική από την πλειονότητα των ειδικών επιστημόνων (ποινικολόγων και εγκληματολόγων), με αναφορές σε πρόδηλα ζητήματα συνταγματικότητας στο πεδίο των αρχών της ισότητας και της αναλογικότητας. Με το άρθρο 1 παρ. 1 του παρόντος ΣχΝ αίρονται οι παραπάνω αντιφάσεις που προκαλούν ρωγμές στο Κράτος Δικαίου και καταργούνται τα “καταστήματα κράτησης Γ’ τύπου”, καθώς θεωρείται απολύτως επαρκής η αντιμετώπιση του συνόλου των κρατουμένων από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο. Σημειώνεται ότι ήδη με την διάταξη του άρθρου 11 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν.2776/1999) υπάρχουν ρητές και σαφείς προβλέψεις για την αντιμετώπιση των κρατουμένων που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στην κοινή διαβίωση και στην εν γένει εύρυθμη λειτουργία του σωφρονιστικού καταστήματος.»

Περαιτέρω σας γνωρίζουμε ότι, ο διαχωρισμός των κρατουμένων είναι ήδη επιβεβλημένος από την κείμενη σωφρονιστική νομοθεσία με βάση ρυθμίσεις που δεν θίγονται από το προωθούμενο νομοσχέδιο. Οι βαρυποινίτες κρατούνται σε συγκεκριμένους χώρους -διάφορους από αυτούς των λοιπών κρατουμένων (είτε υπόδικων είτε κατάδικων)- κυρίως των νέων Καταστημάτων Κράτησης, που έχουν γίνει από τη δεκαετία του 2000 και έπειτα και τα οποία παρέχουν εγγυήσεις υψηλού επιπέδου ασφαλείας. Σε καμία περίπτωση δεν έρχονται σε επαφή μεταξύ τους, καθώς οι πτέρυγες και οι χώροι προαυλισμού τους είναι σαφώς χωριστοί και διακριτοί. Σημειώνεται ότι ήδη με την διάταξη του άρθρου 11 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999) υπάρχουν ρητές και σαφείς προβλέψεις για την αντιμετώπιση των κρατουμένων που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στην κοινή διαβίωση και στην εν γένει εύρυθμη λειτουργία του Καταστήματος Κράτησης, όπου κρατούνται. Ως εκ τούτου η κατάργηση των Καταστημάτων Κράτησης Γ’ τύπου δεν συνεπάγεται τον αποκλεισμό ύπαρξης πτερύγων με αυξημένα μέτρα ασφαλείας σε διάφορα Καταστήματα Κράτησης. Τα μέτρα αυτά όμως δεν θα επιβαρύνουν δυσανάλογα τις στοιχειώδεις εγγυήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ επιπλέον θα επιτρέπουν την αναβάθμιση των όρων κράτησης για τους λοιπούς κρατούμενους.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Ακριβές αντίγραφο
Η Αναπλ. Προϊσταμένη Τμήματος

Ε. Γαβανά